

Van: [redacted]@lltb.nl>
Verzonden: dinsdag 15 september 2026 11:05
Aan: info@beesel.nl
Onderwerp: zienswijze omgevingsvisie
Bijlagen: Zienswijze Omgevingsvisie Beesel LLTB.pdf

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand treft u aan onze zienswijze op uw ontwerp omgevingsvisie Beesel 2050.

Wij wensen u veel succes bij de verdere besluitvorming en zijn uiteraard altijd bereid tot nadere toelichting en overleg!

Met vriendelijke groet,

[redacted] **Projectleider omgeving en ruimtelijk beleid/jurist**

LLTB Belangenbehartiging

Steegstraat 5, 6041 EA Roermond | Postbus 960, 6040 AZ Roermond

[redacted]@lltb.nl | I www.lltb.nl

IBAN NL56RABO0144103605 | BTW NL002581589B01 | KVK 12045362

Gemeente Beesel
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 4750
5953 ZK REUVER

Steegstraat 5
Postbus 960
6040 AZ Roermond

Datum: 14 september 2026

www.lltb.nl
info@lltb.nl

Contact: info@lltb.nl

Betreft: Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Beesel

KvK 12045362

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de reactie van de LLTB op de Ontwerp Omgevingsvisie Beesel. We zullen ons met name richten op de aspecten die voor de agrarische ondernemers relevant zijn.

Inleiding

De wereld is veranderd, met name geopolitiek zijn we de afgelopen jaren in een andere situatie terecht gekomen. Dit heeft invloed op de positie van Europa en ook van Nederland. De globale markt zal er blijven, maar gecombineerd met een regionale behoefte en noodzaak aan autonomie. Autonomie, bijvoorbeeld op het gebied van defensie, energie en voedsel. Autonomie zorgt ervoor dat Europa en Nederland een zoveel als mogelijk onafhankelijke opstelling kunnen blijven kiezen in dit internationale krachtenveld.

Daarnaast is beschikbaarheid en betaalbaarheid van voedsel een groeiende zorg in de Nederlandse context een groeiende bron van zorg. Dit heeft ook zijn invloed op hoe we in Nederland en dus ook in Limburg keuzes moeten maken. Tegen deze achtergrond vinden wij dat er dan ook zorgvuldig moet worden gekeken naar de keuzes die op provinciaal niveau en ook op gemeentelijk niveau worden gemaakt.

In bijgaande zienswijze vragen we nader aandacht voor onderstaande punten. We kijken uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet

Voorzitter LLTB

Algemeen directeur LLTB

Bestuurslid LLTB en Portefeuillehouder Platteland en Omgeving

De LLTB constateert dat de visie op verschillende onderdelen aansluit bij de gesprekken en inbreng uit de voorfase en spreekt hiervoor haar waardering uit. De landbouw wordt in de visie op meerdere plaatsen terecht aangemerkt als onderdeel van de identiteit, economie en kwaliteit van het buitengebied. Ook waardeert de LLTB de positieve en meedenkende grondhouding die de gemeente tegenover agrarische ondernemers wil innemen.

Tegelijkertijd bevat de ontwerp-omgevingsvisie passages die, zonder nadere nuancerings, kunnen leiden tot een beperking van de bestaande agrarische bedrijfsvoering en van de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven. Dat geldt onder meer voor de woningbouwopgave, de ontwikkeling van recreatie en natuur, de toepassing van het principe 'water en bodem sturend', de aanleg van groen-blauwe structuren, de omgang met vrijkomende agrarische bebouwing, teeltondersteunende voorzieningen en de doorontwikkeling van veehouderijen.

Voorwoord

De LLTB vindt het positief dat in het voorwoord wordt benadrukt dat de gemeente agrariërs ruimte wil bieden om te ondernemen. Die ruimte is van belang omdat agrarische bedrijven niet alleen bijdragen aan de voedselproductie, maar ook aan de economie, het landschap, het beheer van de bodem en het watersysteem en de identiteit van het buitengebied. De LLTB vraagt de gemeente deze positieve uitgangspunten in de gehele omgevingsvisie consequent door te vertalen. Waardeer de agrarische sector niet alleen als landschappelijke of cultuurhistorische drager, maar ook als een zelfstandige economische functie met reële ontwikkelingsbehoeften.

Samenvatting

In de samenvatting wordt de agrarische sector benoemd als identiteitsbepaler in het buitengebied. Ook staat daarin dat agrarische verdienmodellen hand in hand kunnen gaan met functies als recreatie, natuur en klimaatadaptatie. De LLTB waardeert deze benadering. Zij sluit aan bij het uitgangspunt dat landbouw en andere functies elkaar kunnen versterken, mits de agrarische bedrijfsvoering voldoende ruimte behoudt.

De LLTB vraagt wel aandacht voor de verdere uitwerking van deze ambitie. In de samenvatting lijkt de ruimte voor landbouw in sommige gebieden vooral te worden gekoppeld aan grondgebonden landbouw en aan het grootschalige landschap in het oosten van de gemeente. Daardoor kan de indruk ontstaan dat niet-grondgebonden agrarische bedrijven elders niet kunnen blijven bestaan of zich niet verder kunnen ontwikkelen.

De LLTB wil u daarom vragen duidelijk te maken dat voor bestaande agrarische bedrijven in alle deelgebieden ontwikkelruimte blijft bestaan. Laat de omgevingsvisie niet vooruitlopen op een beëindiging of verplaatsing van bestaande bedrijven, maar biedt ruimte voor innovatie, verduurzaming, dierenwelzijn en economisch toekomstperspectief. Kijk daarbij niet alleen of de vraag of een ontwikkeling past binnen een bepaald ideaaltypelandschap, maar zeker ook naar de concrete ruimtelijke, milieukundige en landschappelijke effecten ervan.

De LLTB vraagt de gemeente voorts bij de locatiekeuzes van de forse woningbouwambitie nadrukkelijk rekening te houden met bestaande agrarische bedrijven, landbouwgrond en toekomstige bedrijfsontwikkeling. Dan kan worden voorkomen dat woningbouw aan de randen van Reuver, Offenbeek en Beesel leidt tot nieuwe beperkingen voor agrarische bedrijven.

De LLTB waardeert verder dat de gemeente in de *ambitie Lokaal en toekomstbestendig ondernemen met brede meerwaarde* een rol als samenwerkingspartner voor agrariërs wil innemen. Deze grondhouding zal hopelijk ook daadwerkelijk betekenis krijgen bij concrete initiatieven en gebiedsontwikkelingen.

1.1 Aanleiding voor de omgevingsvisie

De ontwerp-omgevingsvisie beschrijft Beesel als een gemeente met een uitnodigend landschap dat is gevormd door de Maas en agrarisch gebruik. De LLTB vindt het positief dat het agrarische gebruik als onderdeel van de ontstaansgeschiedenis en identiteit van de gemeente wordt genoemd. Wij vragen de gemeente bij de beoordeling van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen uitdrukkelijk rekening te houden met deze erkenning. Agrarisch gebruik is niet slechts een tijdelijke invulling van gronden die op termijn kunnen worden gebruikt voor woningbouw, natuur of recreatie. Het gaat om een structurele functie die ook richting 2050 onderdeel blijft van de leefomgeving.

De LLTB vraagt de gemeente daarom in deze paragraaf en in de verdere uitwerking expliciet te maken dat de agrarische sector een blijvende functie in het buitengebied heeft en dat bestaande agrarische bedrijven voldoende ruimte houden voor een duurzame en economisch levensvatbare bedrijfsvoering.

1.2 De omgevingsvisie en de Omgevingswet

De ontwerp-omgevingsvisie is zelfbindend voor de gemeente, maar vormt tegelijkertijd het kader voor toekomstige programma's, deelbeleid en het omgevingsplan. De daarin opgenomen ambities en keuzes kunnen daardoor indirect grote gevolgen hebben voor inwoners, ondernemers en agrarische bedrijven. De LLTB acht het daarom van belang dat de formuleringen in de omgevingsvisie voldoende duidelijk en evenwichtig zijn. Wij willen u vragen hiermee te voorkomen dat open begrippen als "passend", "duurzaam", "terughoudend", "significante ontwikkelwens" en "binnen de randvoorwaarden van water, bodem en landschap" zodanig kunnen worden toegepast dat zij iedere betekenisvolle ontwikkeling van agrarische bedrijven blokkeren.

Bij de verdere vertaling van de visie naar regelgeving en uitvoeringsbeleid dient steeds rekening worden gehouden met bestaande rechten, bestaande bedrijfsvoering en reële toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden. Nieuwe functies, zoals woningen, recreatieve routes en natuur, mogen niet zonder nadere afweging leiden tot beperkingen vanwege geur, geluid, stof, spuitzones, verkeersbewegingen of andere aspecten van de bedrijfsvoering.

1.3 Positionering en doorlooptijd van de omgevingsvisie

De LLTB onderschrijft dat de omgevingsvisie een dynamisch document is dat periodiek wordt gemonitord en geëvalueerd. De agrarische sector verandert voortdurend door ontwikkelingen op het gebied van technologie, klimaat, energie, dierenwelzijn, markt en regelgeving. Een goede visie voor 2050 laat ruimte voor nieuwe bedrijfsmodellen en innovatieve oplossingen. De LLTB vraagt de gemeente de agrarische sector structureel te betrekken bij monitoring, evaluatie en eventuele herijking van de visie. Wij vragen u daarbij niet alleen te kijken naar de realisatie van woningbouw, natuur en recreatie, maar ook naar de gevolgen daarvan voor het aantal agrarische bedrijven, de beschikbare landbouwgrond, de ontwikkelruimte en de bedrijfscontinuïteit.

1.4 Hoe en met wie maakten we deze omgevingsvisie?

De LLTB waardeert het dat eerdere inbreng van de agrarische sector op verschillende plaatsen herkenbaar is verwerkt. De LLTB vraagt de gemeente deze samenwerking voort te zetten bij de uitvoering van gebiedsgerichte keuzes. Dat geldt voor de agrarische sector in het bijzonder bij woningbouw aan dorpsranden, waterveiligheidsprojecten, natuurontwikkeling, recreatieve routes, bedrijfsverplaatsingen en energieprojecten. De agrarische sector beschikt bovendien over waardevolle kennis van het gebied en de werking van bodem en watersysteem.

2 Toekomstverhaal

De LLTB waardeert dat in het toekomstverhaal wordt beschreven dat de agrarische sector in 2050 nog steeds een identiteitsbepaler in het buitengebied van Beesel is. Ook is positief dat wordt uitgegaan van verdienmodellen voor agrariërs die samengaan met recreatie, natuur en klimaatadaptatie.

Dit toekomstbeeld kan volgens de LLTB alleen worden gerealiseerd wanneer agrarische bedrijven daadwerkelijk voldoende ontwikkelruimte behouden. Een agrarische sector die vooral als onderdeel van het landschap wordt gewaardeerd, maar in de praktijk steeds verder wordt beperkt, past niet bij de ambitie van een toekomstbestendige gemeente. De LLTB vraagt hierbij aandacht voor het feit dat in de afgelopen jaren -ook- in uw gemeente het aantal agrarische bedrijven fors is gedaald en dat in de toekomst naar verwachting deze daling zal doorzetten.

De LLTB vraagt daarom om een bredere benadering dan uitsluitend grondgebonden landbouw, kringlooplandbouw of natuurinclusieve landbouw. Deze vormen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het buitengebied, maar mogen niet als exclusieve invulling van een duurzame en vitale agrarische sector worden beschouwd. Ook reguliere veehouderij, glastuinbouw, fruitteelt en vollegrondsteelt moeten ruimte houden voor innovatie en verduurzaming.

Visiekaart Beesel 2050

Op de visiekaart zijn verschillende zoekgebieden voor woningbouw, recreatie, groenstructuren en mogelijke transformaties opgenomen. De LLTB constateert dat sommige aanduidingen over bestaande agrarische bedrijven en landbouwgronden heen lopen. Dat geldt onder meer voor zoekgebieden voor woningbouw rond Reuver en Offenbeek, voor de groene zone met ruimte voor ontmoeting, sport en klimaatopgaven en voor gebieden waar een recreatieve invulling vooropstaat. De visie maakt onvoldoende duidelijk of deze aanduidingen slechts richtinggevende verkenningen zijn of dat zij een concreet beleidsvoornemen vormen. Evenmin blijkt welke gevolgen zij hebben voor bestaande agrarische bedrijven. De LLTB verzoekt de gemeente daarom bij de verdere uitwerking per zoekgebied inzichtelijk te maken welke agrarische bedrijven aanwezig zijn, welke ontwikkelingsmogelijkheden zij hebben en welke gevolgen een nieuwe functie voor hun bedrijfsvoering kan hebben. Daarbij kan worden voorkomen dat bedrijven door een kaartmatige aanduiding feitelijk op slot komen te staan. De landbouwfunctie op de visiekaart lijkt bovendien beperkter te zijn weergegeven dan de gebieden die in het provinciale beleid als primair landbouwgebied zijn aangewezen. De LLTB verzoekt de gemeente deze verschillen inzichtelijk te maken en de gemeentelijke visie daarop af te stemmen, waarbij in ieder geval het in de POVI aangewezen toch al beperkte primair landbouwgebied wordt gehandhaafd.

3 Drie strategische kernambities

De LLTB onderschrijft de drie strategische kernambities. Gezonde groei, recreatie en lokaal en toekomstbestendig ondernemen kunnen elkaar versterken. Wij vragen de gemeente wel te voorkomen dat deze ambities zodanig worden gecombineerd dat de landbouw telkens als eerste ruimtegebruiker moet wijken.

3.1 Gezonde groei met dorpse kwaliteit

De LLTB begrijpt dat groei van de gemeente kan bijdragen aan het behoud van voorzieningen en de vitaliteit van de dorpen. De omvang van de woningbouwopgave en de keuze om het zwaartepunt van de uitbreiding rond Reuver en Offenbeek te leggen, kunnen echter aanzienlijke gevolgen hebben voor agrarische gronden en bedrijven. De ontwerp-omgevingsvisie noemt zowel inbreiding als uitbreiding aan de randen van de kernen. Wij willen de gemeente vragen bij de verdere locatiekeuze niet alleen te kijken naar stedenbouwkundige, landschappelijke en klimaatadaptieve aspecten, maar ook naar de bestaande en voorzienbare agrarische bedrijfsvoering. Een nieuwe woonwijk aan de rand van een dorp kan immers leiden tot beperkingen vanwege geur, geluid, stof, spuitzones en landbouwverkeer. Die gevolgen dienen vóór de aanwijzing van een locatie in beeld zijn gebracht.

De passage over een “zorgvuldige overgang tussen bebouwd en onbebouwd gebied” is daarvoor onvoldoende concreet. De LLTB vraagt de gemeente te verduidelijken dat deze overgang niet alleen betrekking heeft op de landschappelijke inpassing van woningbouw, maar ook op het behoud van de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven.

Ook bij het principe ‘water en bodem sturend’ is nadere nuancering nodig. De LLTB onderschrijft dat bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening moet worden gehouden met de eigenschappen en draagkracht van het bodem- en watersysteem. Dit mag echter niet automatisch leiden tot een functiewijziging van landbouwgrond, structurele vernatting of beperking van bestaande bedrijfsvoering. Wij willen de gemeente daarom vragen de volgende passage op te nemen:

“Toepassing van het principe water en bodem sturend leidt niet automatisch tot functieverandering van landbouwgrond. Bestaand agrarisch gebruik wordt gerespecteerd en maatregelen worden getoetst op bedrijfscontinuïteit, ontwikkelruimte en effecten op het agrarische watersysteem.”

Klimaatadaptatie vraagt volgens de LLTB om dynamisch en regelbaar waterbeheer.

Water moet worden vastgehouden waar dat effectief is, maar ook kunnen worden afgevoerd wanneer dat voor de landbouw noodzakelijk is. Structurele peilverhoging of vernatting van landbouwpercelen mag geen automatisme worden. De LLTB verzoekt dit uitgangspunt eveneens in de visie vast te leggen.

Verder vragen wij de gemeente om bij de aanleg van groene dorpsranden en wandel- en fietsverbindingen rekening worden gehouden met landbouwverkeer zodat agrarische bedrijven bereikbaar blijven en bestaande landbouwroutes kunnen worden behouden. Nieuwe recreatieve verbindingen mogen niet leiden tot verkeersonveilige situaties of tot nieuwe beperkingen van de agrarische bedrijfsvoering.

De LLTB ondersteunt de inzet op vergroening, wateropvang en het tegengaan van hittestress. Agrariërs dragen al bij aan waterberging, infiltratie, sponswerking, bodemkwaliteit en klimaatadaptatie. Goed bodembeheer, blijvend grasland en agrarisch ondernemerschap maken onderdeel uit van een robuust bodem- en watersysteem. De volgende aanvulling wordt voorgesteld:

“De gemeente erkent de bijdrage van goed bodembeheer, grasland en agrarisch ondernemerschap aan waterberging, infiltratie en klimaatadaptatie als onderdeel van een robuust bodem- en watersysteem.”

3.2 Recreatie in een beleefbaar en betekenisvol landschap

De LLTB waardeert dat de gemeente trots uitspreekt op het agrarische cultuurlandschap en ruimte wil bieden aan een divers landschap dat betekenis en beleving toevoegt. De agrarische sector is daarbij niet alleen decor, maar ook beheerder en gebruiker van het landschap.

De uitbreiding van wandel- en fietsroutes, recreatieve uitloopgebieden, waterrecreatie en verblijfsrecreatie kan echter gevolgen hebben voor agrarische bedrijven. Extra bezoekers kunnen leiden tot betreding van percelen, loslopende honden, schade aan gewassen, verkeersconflicten en klachten over geur, geluid of stof. Ook kunnen nieuwe recreatieve functies in de omgeving van agrarische bedrijven gevolgen hebben voor spuitzones en andere ontwikkelingsmogelijkheden. De LLTB vraagt de gemeente daarom bij iedere recreatieve ontwikkeling te beoordelen of deze verenigbaar is met het bestaande en voorzienbare agrarische gebruik. Wij adviseren daarbij ook vast te leggen wie verantwoordelijk is voor beheer, toezicht, verkeersveiligheid en het voorkomen of vergoeden van schade.

Recreatie en landbouw hoeven elkaar niet uit te sluiten. De LLTB ziet juist kansen voor multifunctionele landbouw. Agrariërs kunnen bijdragen aan de recreatieve ambitie van Beesel door bijvoorbeeld een boerderijcamping, boerderijwinkel, dagrecreatieve activiteit, educatieve voorziening of verkoop van streekproducten te ontwikkelen. Ook korte ketens en agrarisch natuurbeheer kunnen bijdragen aan de beleving van het buitengebied. De LLTB verzoekt de gemeente deze mogelijkheden expliciet te benoemen en uit te gaan van een combinatie van functies waar dat ruimtelijk en bedrijfsmatig passend is. Het uitgangspunt moet niet zijn “het een of het ander”, maar “en-en”.

3.3 Lokaal en toekomstbestendig ondernemen met brede meerwaarde

Positief is dat de gemeente de agrarische sector als onderdeel van de lokale economie erkent en een meedenkende rol wil vervullen bij de ontwikkeling van gezonde verdienmodellen. De term “verbreding” dient volgens de LLTB breder worden ingevuld. Naast kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw gaat het ook om multifunctionele landbouw, verwerking en verkoop van eigen producten, korte ketens, recreatie, energieproductie, energieopslag, agrarisch natuurbeheer en andere vormen van innovatie. Wij willen u vragen deze ontwikkelrichtingen expliciet in de visie op te nemen.

Klimaat en energie

De LLTB ondersteunt de inzet op energiebesparing, zon op dak, opslag en energyhubs. De rol van de land- en tuinbouw is echter te beperkt uitgewerkt. Agrarische bedrijven zijn niet alleen ruimtegebruikers, maar kunnen ook producent, afnemer, opslagpartner en balanceringspartner zijn binnen het lokale en regionale energiesysteem. Agrarische bedrijven beschikken over daken, installaties, organische reststromen, regelbaar energieverbruik en mogelijkheden voor opslag en conversie. Zij kunnen bijdragen aan de productie van duurzame elektriciteit, warmte, groen gas en biobased grondstoffen. De LLTB vraagt daarom de volgende aanvulling op te nemen:

“Wij dragen bij aan de energietransitie via energiebesparing en zon op dak als primaire strategie. Daarnaast bieden wij, waar ruimtelijk en milieukundig passend, ruimte aan opslag, conversie en uitwisseling van energie, lokale energyhubs en de productie en benutting van duurzame energiedragers en warmte. We verbinden daarbij agrarische bedrijven, werklocaties en kernen en sturen op doelgerichte clustering, landschappelijke kwaliteit, lokaal gebruik en lokale meerwaarde.”

De ontwikkeling van energyhubs mag niet beperkt blijven tot bedrijventerreinen. De LLTB vraagt de gemeente ook koppelingen met agrarische bedrijven en initiatieven in het buitengebied te onderzoeken. Daarbij kan het gaan om rechtstreekse levering, opslag, flexibele vraag, warmte-uitwisseling en conversie naar duurzame energiedragers. Bijzondere aandacht verdient de productie van groen gas uit dagverse mest, bijvoorbeeld door monomestvergisting. Wij adviseren dergelijke initiatieven niet bij voorbaat uit te

sluiten, maar te beoordelen aan de hand van een techniekopen afwegingskader. Daarbij kunnen schaal, verkeersbewegingen, veiligheid, emissies, landschappelijke inpassing en lokale meerwaarde worden betrokken.

Ook de passage over ketenverlenging zien wij graag aangepast. De huidige formulering dat voor ketenverlenging van agrarische productie geen ruimte is in het buitengebied, is te algemeen. Huisverkoop, sorteren van eigen producten, kleinschalige verwerking, zelf zuivelen, verkoop van streekproducten en verwerking van gebiedsgebonden reststromen kunnen rechtstreeks samenhangen met het agrarische bedrijf. De LLTB stelt daarom de volgende formulering voor:

“Grootschalige, niet-locatiegebonden industriële verwerking hoort in beginsel op een bedrijventerrein. Voor kleinschalige of gebiedsgebonden verwerking van eigen en lokale agrarische producten en reststromen, energieproductie, opslag, conversie en biobased toepassingen kan op of nabij het agrarisch bouwvlak ruimte worden geboden, indien aard en omvang passend zijn en de omgevingskwaliteit aantoonbaar is geborgd.”

4 Gebiedsgerichte uitwerkingen

4.1 Dorpen

De LLTB onderschrijft het uitgangspunt dat de groei van de dorpen voortbouwt op het eigen karakter en dat zorgvuldig moet worden omgegaan met de overgang tussen bebouwd en onbebouwd gebied. Wij vragen de gemeente deze zorgvuldigheid ook toe te passen op de agrarische bedrijven aan de randen van de kernen. Nieuwe woningen, recreatieve routes of groenstructuren mogen niet leiden tot een feitelijke verkleining van de bestaande milieuruimte of tot beperkingen bij toekomstige bedrijfsontwikkeling. De LLTB verzoekt de gemeente bij alle uitbreidingslocaties vooraf inzichtelijk te maken welke agrarische bedrijven aanwezig zijn, welke bedrijfsontwikkeling redelijkerwijs te verwachten is en welke gevolgen de nieuwe functies daarvoor hebben.

4.1.1 Reuver/Offenbeek

De ontwerp-omgevingsvisie voorziet in een substantiële woningbouwopgave aan de randen van Reuver en Offenbeek. De genoemde zoeklocaties liggen in gebieden waar agrarische gronden en bedrijven aanwezig zijn. De LLTB vraagt de gemeente deze locaties niet als zonder meer beschikbare woningbouwlocaties te beschouwen.

Onderzoek eerst of woningbouw verenigbaar is met de bestaande agrarische bedrijfsvoering. Daarbij gaat het niet alleen om de huidige situatie, maar ook om reële toekomstige ontwikkelingen en eventuele vergunningwijzigingen.

Wij vragen de gemeente de voorgenomen wandel- en fietsverbindingen zo in te richten dat landbouwverkeer veilig kan blijven plaatsvinden en bestaande landbouwroutes niet worden doorsneden of geblokkeerd.

4.1.2 Beesel

Voor de kern Beesel wordt ingezet op kleinschalige woningbouw, behoud van cultuurhistorische waarden en een beekdalbrede benadering van de Huilbeek. De LLTB kan deze ambities ondersteunen, voor zover de beekdalbrede benadering niet leidt tot beperkingen voor bestaande agrarische bedrijven of landbouwgrond. Maak tijdig inzichtelijk welke maatregelen worden voorzien, welke gronden mogelijk worden geraakt en hoe de gevolgen voor agrarische bedrijfsvoering worden beperkt. Wanneer gronden worden verworven of wanneer sprake is van waardedaling, opbrengstderving of verlies van landbouwgrond, zorg dan voor passende en volledige compensatie.

4.2 Werklocaties

De LLTB onderschrijft de ambitie om de bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken en verkeeroverlast in de kernen te verminderen. De mogelijke bedrijfsverplaatsingen en de daarvoor genoemde schuifruimte kunnen echter gevolgen hebben voor agrarische gronden. Wij willen de gemeente vragen bij de verdere uitwerking eerst te onderzoeken of bestaande bedrijventerreinen intensiever kunnen worden benut en welke alternatieven beschikbaar zijn.

Wanneer toch agrarische grond nodig is, onderzoek dan tijdig de gevolgen voor de landbouwkundige structuur, bestaande bedrijven en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden. Betrek agrarische grondeigenaren tijdig en vergoedt eventuele schade of grondverlies.

4.2.1 Maasveld

De ontwerp-omgevingsvisie geeft de voorkeur aan een gedeeltelijke transformatie van Maasveld naar recreatie en, subsidiair, wonen. Tegelijkertijd wordt gesproken over verplaatsingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven. De LLTB verzoekt de gemeente duidelijk te maken waarheen deze bedrijven kunnen worden verplaatst en of daarvoor agrarische gronden in beeld zijn. Voorkom daarbij dat de verplaatsing van bedrijven leidt tot nieuwe beperkingen voor bestaande agrarische bedrijven.

Indien agrarische gronden worden aangewezen voor bedrijfsverplaatsing, willen wij de gemeente vragen om maatschappelijke noodzaak, de locatiekeuze en de gevolgen voor de landbouw zorgvuldig af te wegen.

4.2.2 Molenveld en Roversheide

De LLTB onderschrijft de inzet op revitalisering en verduurzaming van Molenveld en Roversheide. Bij de vergroening van de randen en de aanleg van doorlopende wandelroutes vragen wij de gemeente rekening te houden met bestaande agrarische bedrijven en landbouwverkeer, zodat nieuwe groenstructuren en recreatieve routes niet leiden tot nieuwe gevoelige functies of andere omstandigheden waardoor agrarische bedrijven worden beperkt in geur-, geluid-, stof- of spuitruimte.

4.3 Buitengebied

De LLTB onderschrijft dat het bodem- en watersysteem en het agrarische cultuurlandschap belangrijke uitgangspunten zijn voor de ontwikkeling van het buitengebied. De uitwerking is echter op onderdelen te beperkt. De visie lijkt vooral ruimte te bieden aan grondgebonden landbouw en aan schaalvergroting in het grootschalige landschap. Daardoor blijft onduidelijk welke ontwikkelingsruimte bestaande veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en andere niet-grondgebonden bedrijven in de overige deelgebieden behouden. De LLTB vraagt de gemeente per deelgebied duidelijk aan te geven welke ontwikkelingen mogelijk zijn en welke beoordelingscriteria daarbij gelden en vooraf begrippen als “significante ontwikkelwens”, “duurzaam”, “passend” en “binnen de randvoorwaarden van water, bodem en landschap” te concretiseren.

Wij willen de gemeente vragen daarbij niet alleen ruimte te bieden voor wettelijk verplichte verduurzaming, maar ook voor investeringen in dierenwelzijn, brandveiligheid, biosecurity, een duurzame arbeidsmarkt en goede arbeidsomstandigheden, emissiereductie, mestopslag, klimaatadaptatie en economisch toekomstperspectief. Ook wanneer een maatregel nog niet wettelijk verplicht is, kan deze noodzakelijk zijn voor de toekomstbestendigheid van een bedrijf.

De beperking dat doorontwikkeling alleen mogelijk is bij behoud van hetzelfde of een lager aantal dieren, is naar het oordeel van de LLTB te absoluut. Het aantal dieren zegt op zichzelf onvoldoende over de milieubelasting of ruimtelijke kwaliteit. Een innovatieve ontwikkeling kan bijvoorbeeld leiden tot meer stalruimte of een beperkte aanpassing van de bedrijfsomvang, terwijl de emissies en milieubelasting per saldo afnemen. De LLTB verzoekt daarom uit te gaan van maatwerk en van de feitelijke effecten van de ontwikkeling.

Landbouw als drager

De LLTB onderschrijft de passage waarin landbouw als drager van de kwaliteit van het buitengebied wordt genoemd. Wel wil zij de gemeente vragen deze passage aan te vullen met een expliciete erkenning dat verschillende vormen van agrarische bedrijfsvoering naast elkaar kunnen bestaan. Kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw kunnen waardevolle ontwikkelrichtingen zijn. Zij mogen echter niet de enige vormen zijn die de gemeente als duurzaam of toekomstbestendig beschouwt. Wij vragen de gemeente voor iedere bestaande vorm van landbouw ontwikkelruimte te behouden, zolang uiteraard de ontwikkeling aan de toepasselijke ruimtelijke en milieukundige voorwaarden voldoet.

Wij adviseren daarnaast multifunctionele landbouw en agrarisch natuurbeheer expliciet te benoemen. Agrariërs kunnen daarmee bijdragen aan biodiversiteit, groen-blauwe dooradering, landschapsbeheer en de overgang tussen agrarisch gebied en watergangen.

Groen-blauwe structuren en natuur

Nieuwe groen-blauwe structuren, natuurontwikkeling en recreatieve functies mogen niet automatisch leiden tot verlies van landbouwgrond of beperkingen voor bestaande bedrijven. De LLTB verzoekt de gemeente vast te leggen dat functieverandering van

landbouwgrond alleen op vrijwillige basis plaatsvindt. Wij vragen de gemeente voorts om bij afwaardering of omzetting van landbouwgrond naar natuur niet alleen rekening te houden met de marktwaarde maar ook met waardedaling van omliggende percelen, opbrengstderiving en gevolgen voor de bedrijfscontinuïteit.

Glastuinbouw

De LLTB kan zich verenigen met het uitgangspunt dat nieuwvestiging van glastuinbouw buiten daarvoor aangewezen gebieden niet aan de orde is. De LLTB vraagt wel om toekomstperspectief te bieden aan gevestigde glastuinbouwbedrijven binnen de gemeente. De ontwerp-omgevingsvisie lijkt bestaande glastuinbouwlocaties op de visiekaart niet als toekomstige functie te erkennen. Terwijl glastuinbouw juist kan bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen op het gebied van onder andere energie en water. Onduidelijk is welke gevolgen de aanduidingen “groene zone” en “transformatie naar recreatieve invulling” hebben voor bestaande glastuinbouwbedrijven en hun ontwikkelingsmogelijkheden.

De LLTB wil de gemeente vragen om glastuinbouwlocaties herkenbaar op de visiekaart te vermelden. Daarnaast vraagt de LLTB om gevestigde glastuinbouwbedrijven ruimte te bieden voor innovatie en doorontwikkeling. Mocht toekomstbestendige doorontwikkeling of voortzetting op de bestaande locatie niet mogelijk zijn, is het faciliteren van uitplaatsing en hervestiging op een nieuwe locatie noodzakelijk.

Vrijkomende agrarische bebouwing

De LLTB begrijpt dat de gemeente voor vrijkomende agrarische bebouwing een evenwicht wil zoeken tussen nieuwe functies, bestaande agrarische bedrijvigheid, veiligheid, landschap en bodem en water. Het is daarbij van belang dat rekening wordt gehouden met de historische agrarische activiteit op en rond de locatie. Nieuwe woningen of andere gevoelige functies mogen bestaande agrarische bedrijven niet beperken. Dit geldt ook wanneer de agrarische functie op de VAB-locatie zelf is beëindigd.

De LLTB verzoekt bij iedere VAB-transformatie daarom ook reële toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven te betrekken. Zo kan worden voorkomen dat nieuwe woningen binnen geurcirkels of spuitzones komen te liggen of anderszins leiden tot een beperking van de bedrijfsvoering.

Ketenverlenging

De LLTB wil de gemeente vragen om de categorische uitsluiting van ketenverlenging in het buitengebied aan te passen. Kleinschalige activiteiten zoals huisverkoop, sorteren van eigen producten, zelf zuivelen, verwerking op het erf en verkoop van streekproducten zijn vaak rechtstreeks verbonden met het agrarische bedrijf en kunnen bijdragen aan korte ketens en multifunctionele landbouw. Voor grootschalige, niet aan het gebied of het agrarische bedrijf gebonden industriële verwerking kan een bedrijventerrein de aangewezen locatie zijn. Dat rechtvaardigt echter niet dat alle vormen van verwerking of verkoop op agrarische locaties worden uitgesloten.

4.3.1 Laagterras

De LLTB onderschrijft dat op het laagterras ruimte is voor grondgebonden landbouw, maar maakt bezwaar tegen de te vergaande terughoudendheid met teeltondersteunende voorzieningen. Voor bepaalde sectoren zijn dergelijke voorzieningen noodzakelijk om de bedrijfsvoering voort te zetten. In de fruitteelt kunnen hagelnetten en regenkapen noodzakelijk zijn en voor de teelt van vollegrondsgroenten kunnen lage tunnels van belang zijn. Daarnaast stellen nieuwe fruitrassen soms als voorwaarde dat hagelnetten kunnen worden toegepast.

Wij vragen de gemeente daarom niet op voorhand uit te sluiten dat voorzieningen die hoger zijn of jaar rond aanwezig blijven, kunnen worden toegestaan. De gemeente kan vooraf kenbare doelen stellen voor bijvoorbeeld landschappelijke inpassing, hoogte, seizoensduur en gevolgen voor water en biodiversiteit. Wanneer een ondernemer aan die doelen kan voldoen, kan de gemeente ruimte geven voor noodzakelijke voorzieningen. Voorts vragen wij de passage over doorontwikkeling van bestaande veehouderijen te nuanceren. De koppeling aan verplichte verduurzaming en behoud van hetzelfde of een lager aantal dieren is te beperkt. Anders ontstaat het risico dat bedrijven onvoldoende kunnen investeren in dierenwelzijn, brandveiligheid, biosecurity, arbeidsomstandigheden, klimaatadaptatie, mestopslag en economisch perspectief.

Wij vragen de gemeente een ontwikkeling die leidt tot een beperkte toename van het aantal dieren, maar tegelijkertijd tot een lagere emissie of milieubelasting, niet op voorhand onmogelijk te maken. De LLTB verzoekt de gemeente daarom te kiezen voor een beoordeling op basis van de feitelijke effecten en niet uitsluitend op basis van het aantal dieren.

Ten aanzien van vrijkomende agrarische bebouwing geldt dat nieuwe functies geen beperkingen mogen veroorzaken voor agrarische bedrijven in de omgeving. Wij vragen de gemeente dit uitgangspunt ook toe te passen wanneer de nieuwe functie aan de dorpsrand of in een bebouwingslint wordt toegestaan.

4.3.2 Midenterras: kleinschalig landschap

De LLTB heeft bezwaar tegen de formulering dat de ontwikkelruimte voor agrarische bedrijven in dit deelgebied beperkt is en dat het gebied niet de meest toekomstbestendige plek is voor bedrijven met een significante ontwikkelwens.

“Grootschaligheid” en “significante ontwikkelwens” zijn open begrippen. Zij kunnen leiden tot discussie over de vraag of een ontwikkeling nog binnen de visie past. De LLTB wil de gemeente dan ook vragen deze begrippen nader te definiëren en met ondernemers het gesprek aan te gaan over de doelen waarvoor zij ruimte nodig hebben.

De LLTB pleit voor doelsturing. Laat niet de vorm of omvang van een bedrijf doorslaggevend zijn, maar de vraag welke concrete doelen met een ontwikkeling worden bereikt en welke effecten optreden op landschap, water, bodem, gezondheid, biodiversiteit en leefomgeving.

Ook in dit deelgebied dient maatwerk mogelijk blijven voor teeltondersteunende voorzieningen. De argumenten die hiervoor bij het laagterras zijn genoemd, gelden ook hier.

Voor het gebied tussen Offenbeek en de A73 wordt ingezet op een recreatief uitloophoeve, vergroening en versterking van de Schelkensbeek. De LLTB kan deze ambities ondersteunen, mits zij niet leiden tot eenzijdige functiewijziging van landbouwgrond of tot beperkingen voor bestaande bedrijven.

In de zone ten noorden van de Klokweg wordt recreatie als primaire functie genoemd en landbouw als secundaire functie. Wij vragen om een andere benadering van deze verhouding. Door multifunctionele landbouw kan de agrarische functie juist een aanvulling vormen op recreatie. De gemeente kan vooraf doelen stellen voor landschappelijke kwaliteit, recreatieve beleving of biodiversiteit en de agrarische ondernemer de ruimte bieden om daaraan binnen de bedrijfsvoering bij te dragen.

4.3.3 Midenterras: grootschalig landschap

De LLTB onderschrijft dat het grootschalige landschap de belangrijkste ruimte biedt voor landbouw en de doorontwikkeling van bestaande agrarische bedrijven. De in de visie opgenomen ruimte voor schaalvergroting, doorontwikkeling en verplaatsing is daarom positief. Wel vragen wij om duidelijk te maken dat verplaatsing van een bestaand veehouderijbedrijf binnen de gemeente niet als nieuwvestiging wordt aangemerkt wanneer voor de verplaatsing een nieuwe locatie nodig is. De visie sluit nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uit, maar biedt tegelijkertijd ruimte voor verplaatsing van bestaande veehouderijen. Deze passages verdienen een betere afstemming. Een verplaatsing kan immers juist bijdragen aan het oplossen van een maatschappelijk knelpunt elders in de gemeente.

De LLTB vraagt daarnaast om voldoende ruimte voor bedrijfsuitbreiding, dierenwelzijn, verduurzaming, emissiereductie, mestopslag en teeltondersteunende voorzieningen. Maak teeltondersteunende voorzieningen in dit deelgebied in ieder geval mogelijk wanneer zij noodzakelijk zijn voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Ook vragen wij de gemeente de voorwaarde dat schaalvergroting niet mag leiden tot een grotere negatieve milieu-impact uit te werken aan de hand van concrete en toetsbare criteria. De LLTB heeft verder bedenkingen bij de mogelijkheid om zon-op-land in te zetten als middel om extensivering te bekostigen. Zonnevelden kunnen ten koste gaan van vruchtbare landbouwgrond en concurreren met de landbouwfunctie die in dit deelgebied juist als primaire functie wordt beschouwd. Ook extensieve beweiding en andere vormen van agrarisch beheer zouden als mogelijke invulling van landschaps- en natuurdoelen moeten worden meegenomen.

Wij vragen de gemeente om in elk geval vasthouden aan een duidelijke voorkeursvolgorde: eerst energiebesparing en zon op bestaande daken, daarna benutting van bestaande infrastructuur en bebouwde locaties, en pas daarna eventuele

zon-op-land wanneer sprake is van een aantoonbare gebiedsopgave, vrijwilligheid, zorgvuldige inpassing en volledige compensatie. Ook hier geldt dat recreatieve clusters, wandel- en fietsroutes en verblijfsrecreatie niet mogen leiden tot beperkingen voor bestaande of voorzienbare agrarische bedrijfsvoering. Het agrarische landschap moet niet alleen als decor voor recreatie worden beschouwd, maar als een gebied waarin landbouw de primaire functie vervult.

5 Uitvoering

De LLTB onderschrijft dat de uitvoering van de omgevingsvisie een gezamenlijke opgave is en dat de gemeente een faciliterende en meedenkende rol wil innemen. Voor agrarische ondernemers dient deze grondhouding ook in de praktijk herkenbaar zijn: Betrek hen vroegtijdig bij gebiedsontwikkelingen.

5.1 Samenwerking en participatie

Wij vragen de gemeente structureel samen te werken met de agrarische sector bij de uitvoering van de omgevingsvisie. Dat geldt in het bijzonder voor gebiedsprocessen, waterveiligheidsprojecten, klimaatadaptatiemaatregelen, natuurontwikkeling, recreatieve routes, energieprojecten, bedrijfsverplaatsingen en de verdere uitwerking van het omgevingsplan. Participatie vindt niet alleen plaats bij beleidsvorming, maar ook bij uitvoering en bijsturing. Wanneer monitoring laat zien dat een maatregel leidt tot onvoorziene beperkingen of schade voor agrarische bedrijven, kan de gemeente de aanpak tijdig aanpassen.

De LLTB vraagt daarnaast aandacht voor internationale werknemers. De ontwerp-omgevingsvisie benoemt deze groep niet expliciet, terwijl de visie wel inzet op groei, wonen, lokale economie en arbeidsmarkt. De LLTB verzoekt de gemeente daarom bij de verdere uitwerking van wonen en economie ook aandacht te besteden aan passende huisvesting, integratie, bereikbaarheid en de mogelijkheid van huisvesting bij of nabij bedrijven wanneer dat ruimtelijk passend is.

Verder ontbreekt volgens de LLTB een duidelijke aandacht voor veiligheid in het buitengebied. Naast waterveiligheid en verkeersveiligheid verdienen ook ondermijning, criminaliteit en sociale veiligheid aandacht, zeker in het kader van vrijkomende agrarische bebouwing. Agrarische erven en bedrijfsgebouwen liggen vaak verspreid en zijn daardoor kwetsbaar. Een veilige leef- en werkomgeving is onderdeel van een sterke lokale economie en een toekomstbestendige agrarische sector.

5.2 Instrumenten voor uitvoering

De LLTB vraagt de gemeente de hiervoor genoemde uitgangspunten concreet te verwerken in de woningbouwstrategie, de verplaatsingsstrategie voor werklocaties, het gemeentelijk kwaliteitsmenu, het water- en klimaatplan en het omgevingsplan.

Beschrijf in de verplaatsingsstrategie niet alleen welke locaties beschikbaar zijn voor bedrijven, maar ook welke gevolgen bedrijfsverplaatsingen hebben voor agrarische gronden en bestaande agrarische bedrijven. De gemeente kan dan voorkomen dat een oplossing voor de werklocaties leidt tot een nieuw probleem in het buitengebied.

Laat bij de herijking van het gemeentelijk kwaliteitsmenu duidelijkheid bestaan over de aard en omvang van financiële bijdragen. Bijdragen mogen de haalbaarheid van agrarische ontwikkelingen niet onnodig onder druk zetten en mogen niet indirect leiden tot een functiewijziging van landbouwgrond.

De LLTB wil de gemeente tot slot vragen een gebiedsgerichte energieverkenning op te nemen in samenwerking met agrarische ondernemers, lokale bedrijven, inwoners, energiecoöperaties, de netbeheerder, de provincie en de LLTB. Per deelgebied kunnen dan vraag, opwek, opslag, warmte, gasinfrastructuur, netcongestie, ruimtelijke randvoorwaarden en kansrijke pilots in beeld worden gebracht.

5.3 Monitoring en evaluatie

De LLTB onderschrijft de periodieke evaluatie van de omgevingsvisie, maar vraagt om concrete indicatoren die inzicht geven in de positie van de landbouw, waaronder in ieder geval de beschikbaarheid van landbouwgrond, het aantal agrarische bedrijven, bedrijfsontwikkeling, vergunningverlening, verkeersveiligheid voor landbouwverkeer, de gevolgen van nieuwe gevoelige functies en het aantal bedrijfsbeëindigingen of verplaatsingen als gevolg van ruimtelijke beperkingen.

Ook is het belangrijk dat de effecten van water- en natuurmaatregelen worden gevolgd, waaronder grondverlies, waardedaling, opbrengstderving en gevolgen voor de bedrijfscontinuïteit. Op energiegebied kunnen indicatoren worden opgenomen voor

energiebesparing, zon op dak, lokale energieproductie, opslag, flexibiliteit, netontlasting, groen gas, duurzame warmte, emissiereductie, koolstofvastlegging en lokale baten. De LLTB vraagt de gemeente de sector bij het opstellen en beoordelen van deze monitoring te betrekken.

5.4 Bekostiging

Tot slot willen wij de gemeente vragen om bij ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot grondverlies, waardedaling, opbrengstderving of beperkingen van de agrarische bedrijfsvoering, tijdig de schade -waaronder ook begrepen opbrengstderving en grondverlies- in kaart te brengen en rekening te houden met volledige compensatie. Dit geldt onder meer bij dijkversterking, vernatting, natuurontwikkeling, groen-blauwe structuren, recreatieve routes, waterberging, energieprojecten, bedrijfsverplaatsingen en functiewijziging van landbouwgrond.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen